

Bijeenkomst 'Doorontwikkeling Dagbesteding' 3 september 2019

Verslag

Op 3 september 2019 organiseerde de Afdeling Zorg van de gemeente Amsterdam in het Vakbondsmuseum De Burcht een bijeenkomst over de doorontwikkeling van de Wmo dagbesteding. Tijdens de bijeenkomst gingen de gemeente en een groot aantal aanbieders van dagbesteding in Amsterdam in gesprek over de toekomstige ontwikkeling van dagbesteding in de stad. In totaal bezochten ruim 60 mensen de bijeenkomst. Zij vertegenwoordigden ongeveer 36 van de 41 gecontracteerde aanbieders van dagbesteding in Amsterdam.

Aanleiding voor de bijeenkomst is de voorgenomen wijziging om met ingang van 2021 te gaan werken met Buurteams en de nieuwe Wmo inkoopperiode die ook 2021 ingaat. De aanbieders van dagbesteding hadden per brief aangegeven mee te willen praten en input te willen geven op deze ontwikkelingen.

In het eerste gedeelte van de bijeenkomst gaf Karin Boudewijns (manager Afdeling Zorg) een toelichting op de ontwikkeling van de Buurteams en wat dat betekent voor (met name de toegang) tot dagbesteding. Corine van de Burgt (stichting De Omslag) lichtte vervolgens de punten toe die de aanbieders van dagbesteding van belang vinden. Daarna presenteerden Martijn de Wit en Jac van Rheenen kort de voorgenomen ontwikkelrichtingen van de resultaatgebieden van dagbesteding.

Het tweede deel van de bijeenkomst bestond uit een aantal deelsessies waarin aanbieders in kleinere groepen input konden geven en konden meediscussiëren op de volgende thema's:

- De toegang tot dagbesteding
- Inloop Dagbesteding
- Meedoen en Meewerken
- Arbeidsmatige dagbesteding

Doel van de deelsessies was het ophalen en delen van inzichten, leerpunten en adviezen met de bedoeling deze als achtergrond mee te nemen in het ontwerp van de nieuw in te kopen/ te subsidiëren Wmo voorzieningen in 2021. De gesprekspunten die bij de verschillende deelsessies aan bod zijn gekomen, staan hieronder uitgewerkt.

Deelsessie Toegang tot dagbesteding

De buurtteams krijgen een rol in de toeleiding naar en toegang tot dagbesteding

Gespreksonderwerpen en aandachtspunten

Toegang tot dagbesteding via de Buurtteams

- Aanbieders hebben de laatste jaren veel geïnvesteerd in het uitvoeren van bredere intakes. Het gevoel bij toegang uitsluitend via buurtteams is, dat de aanbieders hun ontwikkeling niet kunnen afronden ('doen we het dan niet goed?').
- Toegang via buurtteams kan leiden tot extra stappen, extra doorlooptijd en opstoppingen/wachttijden bij buurtteams. Nu bestaan er korte routes tussen verwijzers en aanbieders.
- Is het geen optie om èn èn te doen? Toegang mag dan zowel direct via aanbieders (evt via verwijzers) als via buurtteams.
- Er zijn ook cliënten die niet uit zichzelf op buurtteams afstappen, hoe ga je die vinden en toeleiden naar passende ondersteuning? Kan de aanbieder van dagbesteding niet zelf contact opnemen met het buurtteam ipv andersom?
- Hoe organiseren we dat aanbieders de tweede trap van de toegang kunnen doen, dus bepalen welke aanbieder of locatie het meest passend is?

Wat biedt het buurtteam aan aanbieders van dagbesteding? Voldoende expertise?

- Welke kennis gaan de buurtteams hebben over het aanbod?
- Hoe weten buurtteams welk dagbestedingsaanbod gaat passen bij elke cliënt?
- Hoe gaan buurtteams straks specialistische aanbieders met weinig locaties vinden?
- In buurtteams moet ook expertise landen over verzekerde zorg

Anders omgaan met specifieke groepen binnen de dagbesteding

- Aanmeldingen via verwijzers (bijv Reade) voor specialistische dagbesteding (bijv dementie) vinden nu goed hun weg naar dagbestedingsorganisaties. Toegevoegde waarde van route via een buurtteam niet duidelijk. Moeten er hierover geen aparte afspraken over toegang worden gemaakt?
- Hoe gaat het met toegang tot zwaardere ondersteuning? Denk bijv aan cliënten die nu dagbesteding ontvangen die wordt gefinancierd uit de Wmo, maar dat dit dagbesteding bij dezelfde organisatie wordt, maar dan gefinancierd uit bijv de WLZ. Wat wordt de taakverdeling rondom die toegang? Welke kennis gaan de buurtteams hebben over verzekerde zorg?
- Hoe gaan bestaande cliënten over naar een nieuwe situatie? Moeten ze allemaal gezien worden door de buurtteams voordat duidelijk is of de dagbesteding kan worden voortgezet voor elke cliënt?
- Het is niet wenselijk dat een cliënt (vooral degene met meerdere, zwaardere psychische en/of lichamelijke aandoeningen) te maken heeft met teveel instanties.

Contracteren van minder aanbieders: wat betekent dat voor kleine aanbieders?

Leren van andere gemeenten: kijkt gemeente wel genoeg bij bestaande teams binnen en buiten Amsterdam?

Deelsessie Inloop Dagbesteding

Inloop combineren met de sociale basis

Gespreksonderwerpen en aandachtspunten

De doorontwikkeling van de inlooplocaties gaat over dagbestedingslocaties en buurthuizen die functioneren als herkenbare buurtlocaties:

- Juist voor de sociaal kwetsbare deelnemers is een toegankelijke, laagdrempelige inloop om mee te doen van belang. Dus geen aparte voorzieningen organiseren.
- Droom: 'de inloop als een laagdrempelige plek waar de Amsterdamer gezien, erkend en uitgedaagd worden; met perspectief op werk, school en sociale contacten.
- Inloopvoorzieningen organiseren vanuit het stadsdeel met een buurtgerichte focus.
- Maak duidelijk wat de verhouding is tussen de buurtteams en de inloop. (De inlooplocatie is een soort Wmo-aanmeldpunt/ Buurteams zouden een inlooplocatie kunnen zijn).
- Programmeer de huizen van de buurt per locatie/ expertise/ thema en met couleur locale
- Probeer ook dagbesteding en inloop te combineren op verschillende locaties en tussen verschillende aanbieders
- Houd oog voor de continuïteit van het huidige aanbod (en het netwerk van het aanbod)
- Inloop integraal - dus los van doelgroepen- aanbieden in de wijk
- Ontschot de wijkbenadering, maar behoudt keuze vrijheid en eigen regie

Inloop moet specifieke aandacht bieden aan specialistische doelgroepen door het faciliteren van passende en laagdrempelige opvang

- Er is behoefte aan gespecialiseerde inloop voorzieningen in samenwerking met welzijn;
- Specialismen te definiëren als : groep mensen met vormen van dezelfde vraag/ aandoening/ beperking/ behoefte;
- Verkennen van de noodzaak per doelgroep, per stadsdeel
- In elke wijk een laagdrempelige AOC/ Buurtwerk voor mensen met beginnende geheugen problemen in nieuwe versie van Dementtalent
- Voor meerdere doelgroepen "ontwikkellijnen van/ door dagbesteding" maken
- Aantal aanbieders in verhouding tot: diversiteit/ specialismen/ keuzevrijheid in aanbod/ selectie activiteiten alle buurthuizen beschikken over : passende -specialistische- kennis; expertise van de meest voorkomende doelgroepen en hun kenmerken; actieve informatieverstrekking
- Belang om zorg (dagbesteding ouderen) welzijn en informele zorg te combineren op locatie.
- Organiseer kruisbestuiving tussen dagbesteding van verschillende groepen.

Inlooplocaties verbinden zich met de eerste lijn en welzijnsnetwerken

- Faciliteer korte lijnen tussen organisaties
- Kennis tussen uitvoeren de medewerkers delen
- Verbind de inloopinitiatieven met huisartsen / welzijn op recept, wijkverpleging, madi's en initiatieven van bewoners en buurten
Mantelzorg ondersteunen en initiatieven financieren

Ontschot financiering

- Ontschot ook de financiering en de verantwoording;
- Verbindend financieren helpt om integraal te organiseren;
- Registratie is nodig , maar zonder kenmerken van de cliënt
- Bevorder kruisbestuiving, beïnvloeding en mogelijkheid voor gedeelde financiering

Deelsessie Meedoen en Meewerken

Hoe verder met Meedoen en Meewerken?

Gespreksonderwerpen en aandachtspunten

Behoud drempelloze doorstroom tussen meedoen/meewerken:

- In de huidige situatie is er bij veel aanbieders op de locatie geen duidelijke scheidslijn tussen meedoen en meewerken – (en zelfs met arbeidsmatige activering). Er is ook 1 tarief (periode tarief).
- Binnen de groep kennen de deelnemers hun eigen doelen – de doelen kunnen voor de een meer liggen op leren meewerken (bijv. werknemersvaardigheden in allerlei vormen) en voor de ander op meedoen.
- Veel aanbieders zien dit als een wenselijk te behouden situatie – met name vanuit het cliënt perspectief. Voor de organisatie zelf is het goed dat zonder de nodige administratieve rompslomp kan de cliënt zoeken en uitvinden wat meest passend is.
- Meedoen en meewerken leiden in principe toe naar duurzame participatie.
- Partijen zijn huiverig voor een “knip” in deze vormen van Dagbesteding en zouden het liefst de drempelloze doorstroom behouden tussen alle resultaatgebieden.
- Er zit een verschil in begeleidings-intensiteit tussen meedoen en meewerken.
- Meedoen/ meewerken kent nu ook vormen van “stoomafblazen” zoals muzieklessen/ workshops of schilderen. Waar zal dat gepositioneerd worden?
- Meedoen/meewerken is niet altijd in ieder stadsdeel te organiseren. Is dit voor de client een “must”?

Over de toegang tot dagbesteding

- Bureaucratiseer niet de toegang voor specifieke groepen! Denk aan : casemanagers dementie, participatiecoaches. Behoud deze functionaliteit
- Het buurtteam dient is onafhankelijk en objectief te zijn– geen gedwongen winkelnering
- Niet vergeten: de uitstroom uit speciaal onderwijs (jongeren)
- Hoe ga je borgen dat het buurtteam weet wanneer meedoen en/of meewerken ingezet moet worden?

Deelsessie Arbeidsmatige dagbesteding

De springplank vanuit zorg naar werk, met tijdelijk extra zorg ondersteuning

Gespreksonderwerpen en aandachtspunten

Onderscheid Arbeidsmatige dagbesteding en Meewerken

- Wat noemen we precies arbeidsmatige dagbesteding (AMD)? Hoe verhoudt AMD zich tot meewerken? In de praktijk is dat niet altijd zichtbaar. Mensen 'werken mee' of doen AMD op dezelfde locatie of bij het zelfde type werk.
- AMD als 'apart traject' roept vragen op of AMD te combineren is met Meewerken. Aanbieders willen geen knip of schotten tussen de verschillende vormen van dagbesteding (lees Meewerken en AMD).
- Feitelijk ontstaat een onderscheid tussen Meedoen/Meewerken en AMD. Het is beter AMD ook anders te gaan noemen. Suggestie: 'Op weg naar werk'
- Veel mensen bewegen tussen AMD en Meewerken. Zij doen 'arbeidsmatige werkzaamheden' en hebben die ruimte nodig om te stabiliseren.
- Het is de vraag of er verschillende tarieven gaan gelden. Of Meedoen/meewerken een andere begeleidingsintensiteit heeft dan AMD. Dan ontstaat er een financiële prikkel voor het ene of het andere traject.
- Het is goed te kijken wat maatregelen betekenen voor de verschillende doelgroepen (door de resultaatgebieden is dat buiten beeld geraakt).

De toegang tot AMD:

- Dat de toegang tot dagbesteding via het Buurtteam gaat lopen, roept vragen op. Voor een goede beoordeling welke vorm van dagbesteding geschikt is (en of vrijwilligerswerk of betaald werk met ondersteuning) meer geschikt is, is een Buurteam nodig waar veel expertise in zit. Het is de vraag welke expertise en wat de beste plek is om deze expertise te organiseren. Verschillende werkwijzen komen voorbij: een wijktafel / tafel van experts op gebiedsniveau, een proefperiode van 3 maanden via de dagbesteding, aanbieders die samen kijken naar het meest passende aanbod (voorbeeld Hilversum).
- De vraag is ook wanneer iemand een cliënt is en wanneer iemand het beste als vrijwilliger aan de slag kan. Het is niet wenselijk dat mensen die geen toegang krijgen via de dagbesteding vervolgens bij dezelfde organisatie aankloppen voor vrijwilligers werk.
- Het is een uitdaging om financiële prikkels uit de toegang/doorverwijzingen te houden. Dat geldt ook richting welzijn. Als voorbeeld wordt Post Oost genoemd. Een multidisciplinaire samenwerking waarin financiële overwegingen ook een rol spelen.

Onderaannemerschap: in de opdrachtverlening van 'De route naar werk' moet ruimte zijn voor onderaannemerschap. Met name voor sociale ondernemingen.

Methodiek: Het is in de praktijk lastig te bepalen wanneer iemand klaar is voor de stap naar betaald werk. Welke vaardigheden moet iemand hebben; Hoeveel uren moet hij/ zij kunnen werken en welke methodiek hanteer je daarvoor?

Ontwikkeling vanuit AMD

- Vanuit de AMD is behoefte aan 'stageplekken' zodat mensen kunnen oefenen/wennen om ergens anders te werken.
- Er is meer aandacht voor opleiding en scholing nodig

Bij Amsterdammers veel onzekerheid in de stap naar betaald werk

- Onzekerheid over de financiële consequenties van de stap naar werk en onzekerheid over wie gaat begeleiden. Daar moet aandacht / ondersteuning voor zijn.
- Het is belangrijk Amsterdammers 'garanties / zekerheden' mee te geven. Over bijvoorbeeld hun inkomen of dat zij kunnen terugvallen op hun plek in de dagbesteding.
- Er zijn vragen over de duurzaamheid van werk bij werkgevers. Straks staan mensen na twee jaar weer op straat (de sociale Werkkoepel verbindt werkgevers op dit punt zodat mensen kunnen doorstromen)

Samenwerking in de begeleiding tussen zorgaanbieders en WPI

- Zorgaanbieders geven aan in de route naar werk ruimte en extra financiële middelen nodig te hebben voor het begeleiden van Amsterdammers. Zorgaanbieders bieden die begeleiding in de praktijk nu al. Ze financieren dat via verschillende manieren (uit dagbesteding, uit AO, uit de woonbegeleiding of via social return). Met het opgaan van AO in de buurtteams hebben sommige aanbieders zorgen over hoe ze dat straks moeten financieren / organiseren.
- Het gaat over maatwerk: mensen verschillen in de stap naar werk die zij zetten en de mate van begeleiding die zij nodig hebben. Ook komen mensen bij andere werkgevers terecht. Dit geeft qua begeleiding andere situaties. Bijvoorbeeld mensen die veel begeleiding nodig blijven hebben, mensen die eerst via een stage/leerplek aan de slag gaan e/o mensen die op werkplekken komen waar de werkgever de begeleiding organiseert.
- Samenwerking tussen Zorgaanbieders en WPI is sowieso belangrijk. Dit betekent investeren. Ook aan de zijde van WPI. Nu is vaak niet duidelijk wie de klantmanagers is of wie je daarvoor kunt benaderen.

Voor de verdere uitwerking

- Een stedelijk team 'op weg naar werk' inrichten om de aandachtspunten verder uit te werken.
- Voor de opdrachtverlening een 'consortium' van een aantal aanbieders vragen de route naar werk uit te voeren.